

Joulukuu 2025

Silta

Tamperelainen
seurakuntalehti

siltalehti.fi

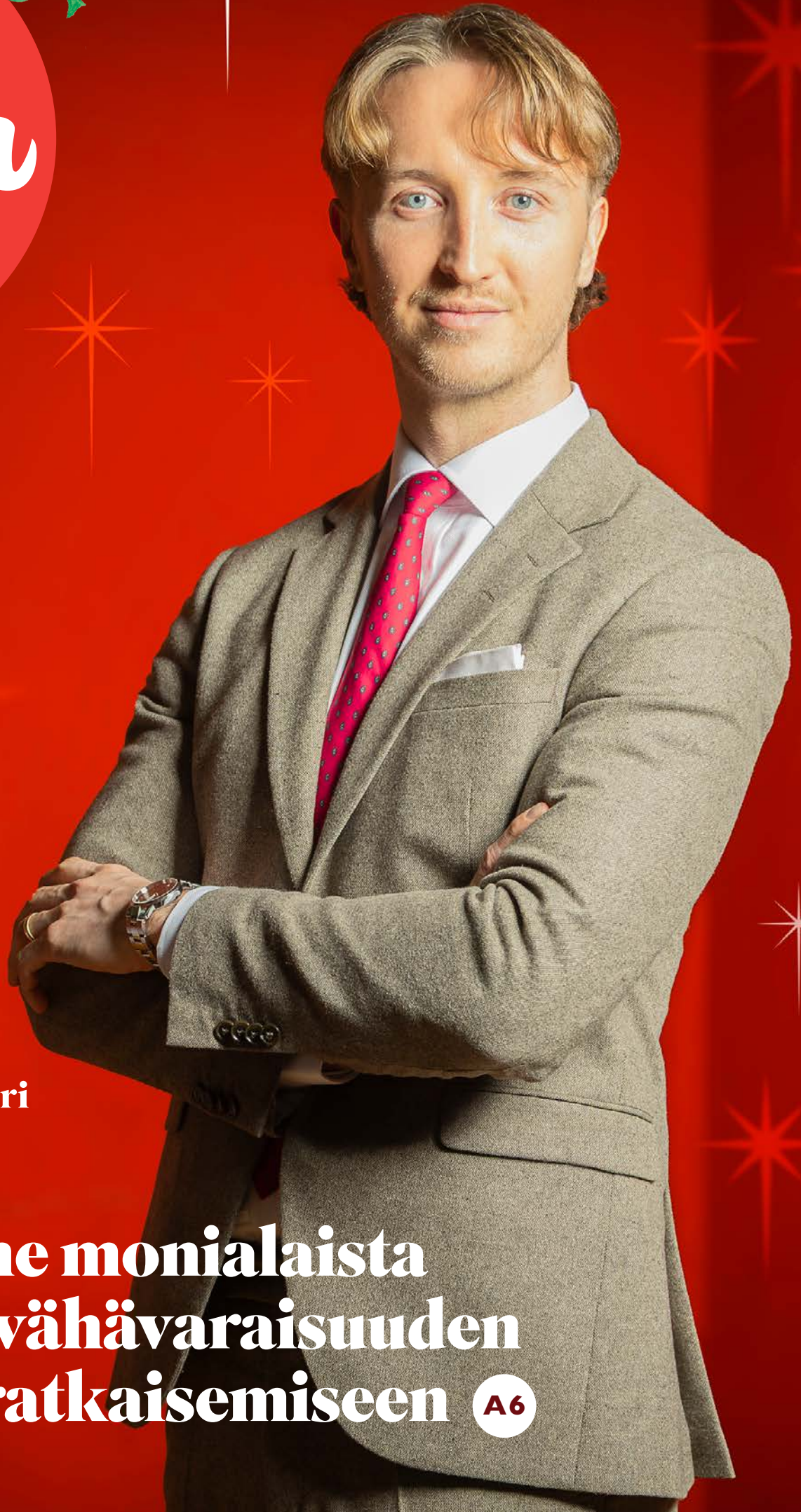
Tampereen seurakuntien
joulunajan tapahtumia
tässä lehdessä

Teiskon kirkon arvokas
lasimaalaus palasi
entiseen loistonsa
A 12

Christmas Carols
-joululaulut on tärkeä
perinne kansainvälisten
yhteisöjen jäsenille
A 18

Tampereen pormestari
Ilmari Nurminen:

**Tarvitsemme monialaista
yhteistyötä vähävaraisuuden
ongelmien ratkaisemiseen** **A6**

Olemme toisiamme varten

ADVENTIN aika on jälleen koittanut. Istuimme työkavereiden kanssa tuumaamaan, mikä voisi olla tänä vuonna joulun tärkein sanoma.

Ajatushautomon joulupaketista tuli hyvä: rauhaa ja armoa maailman hulluuden ja kiireen keskelle, yhdessäoloa läheisten kanssa sekä sydämen lämpöä ihmisten kesken.

Viisas ajatus on sekin, että joulukuulee vähemmälläkin hössöttämisellä. Vaikka vietämme Jeesuksen syntymäjuhlaa, on lupa keskittyä lepoon, juuri omanlaisen joulun viettämiseen sekä hiljentymiseen. Ne antavat voimia ja samalla toivottavasti myös toivoa tulevaan.

Joulu on seurakuntien sesonkiaikaa, ja kirkot täyttyvät rauhaa ja merkityksellisyyttä elämäänsä etsivistä ihmisistä.

Siksi tämäkin *Silta* on täynnä joulutapahtumia, kun Tampereen seurakunnat kutsuvat ihmisiä hartauksiin, konsertteihin, puuro- ja kahvihetkiin sekä Kauneimmat Joululaulut-tilaisuuksiin.

Arvelen, että ilman seurakuntien perinteisiä ja

tunnelmallisia tilaisuuksia aika moni hyörinään ja kaupallisuuteen kyllästynyt olisi valmis pakenemaan erämaamökkiin adventin ajaksi. Siellä tähtitavasta katsellen ja hiljaisuutta kuunnellen ihminen voisi taas saada voimia ja suhteellisuudentajua armottomaan arkeen.

HIENOA on, että useimmille ihmisille joulun tärkein sanoma – rakkaus – sisältää myös ajatuksen lähimmäisen auttamisesta.

Tänä jouluna mietityttää erityisesti huoli vähävaraisista perheistä. Lapsiperheköyhyyttä ovat Suomessa lisänneet muun muassa sosiaaliturvan leikkaukset, työttömyyden kasvu ja elinkustannusten nousu.

Mannerheimin Lastensuojeluliiton ja Suomen Punaisen Ristin tuore kysely tuo esiin, että köyhyys näkyy vähävaraisten lapsiperheiden arjessa henkisenä ahdinkona ja puutteena perusasioista.

Puutetta on etenkin ruuasta, vaipoista ja vaateista. Suurta huolta herättää sekin, millaisen jäl-

jen henkinen kuormitus jättää lapsiin. (tiedote 11.11.2025)

JOKAINEN meistä voi vaikuttaa siihen, että lähimmäisillämme olisi ainakin riittävästi syötävää jouluna. Hyvä uutinen on, että lahjoitusten ansios-ta Tampereen seurakuntien Ruokapankki voi tänä jouluna jakaa 4300 ruoka-avustusta.

Osallistuminen seurakuntien ja järjestöjen keräyksiin, myyjäisiin ja tilaisuuksiin sekä vapaaehtoistyö ovat keinoja auttaa lähimmäisiämme lähellä ja kaukana.

Sillan toimitus toivottaa kaikille rauhallista joulunaikaa sekä toivon pilkahduksia uuteen vuoteen. **S**

Joulukuu | Tekstit **Teemu Paarlahti**

Kuva: Vili Lehtisalo

”Mihin ikinä menetkin, olen kanssasi”

ON TAMMIKUUN ALKU vuosia sitten. Selaan työmatkalla puhelimellani sosiaalista mediaa. Silmiini osuu syötteeseen tupsahtanut englanninkielinen teksti, jonka laatijaksi ilmoittautuu Jesus Christ: ”Älä pelkää. Mihin ikinä menetkin, olen kanssasi.”

Hymähdän, netissä riittää jeesuksia ja muita merkikihenkilöitä. Viesti jää kuitenkin mieleeni.

”Mihin ikinä menetkin, olen kanssasi.” Niinhän oikea Jeesus Kristus nytkin minulle sanoo tulevalle vuodelle.

Ja tämän oikean Jeesuksen Kristuksen juhlaa me vietämme jouluna. Avaa lahja. ”Älä pelkää.”

”Nyt Betlehemiin!” (Luuk. 2:15)

”Kun avasin lahjan, sieltä kurkisti Kristus joka avasi meidät kaikki.

Illalla kuusenpallon maisemassa kieppuu lumi;

joulu on hiljalleen satava laulu.”

Pilvi Laurikka

”Jeesus Kristus on sama eilen, tänään ja ikuisesti.” (Hepr. 13:8)

Tulevat pyhät 3.12.25–7.1.26

6.12. Kiitos tästä maasta

”Humiskoot ilosta metsien puut.” (Ps. 96)

7.12. Toinen adventtisunnuntai

Jumalan lupaukset täyttävät mielen ilolla ja toivolla. (Hepr. 10:35–39)

14.12. Kolmas adventtisunnuntai

Johannes Kastajan pyhä (Joh. 1:35–37)

21.12. Neljäs adventtisunnuntai

Marian päivä (Matt. 1:18–24)

24.12. Kedolle ja talliin

Hetki lyö. (Luuk. 2:1–14)

25.12. Hyvä huomen

Kristus syntynyt on! (Joh. 1:1–14)

26.12. Tapaninpäivä

Muistamme uskonsa puolesta kuolleita. (Ap. t. 6:8, 11–15; 7:51–60)

28.12. Viattomien lasten päivä

Jeesus pakolaisena (Matt. 2:13–21)

31.12. Vanha mennyt

Aika on Jumalan käsissä. (Valit. 3:22–26)

1.1.2026 Uusi tullut

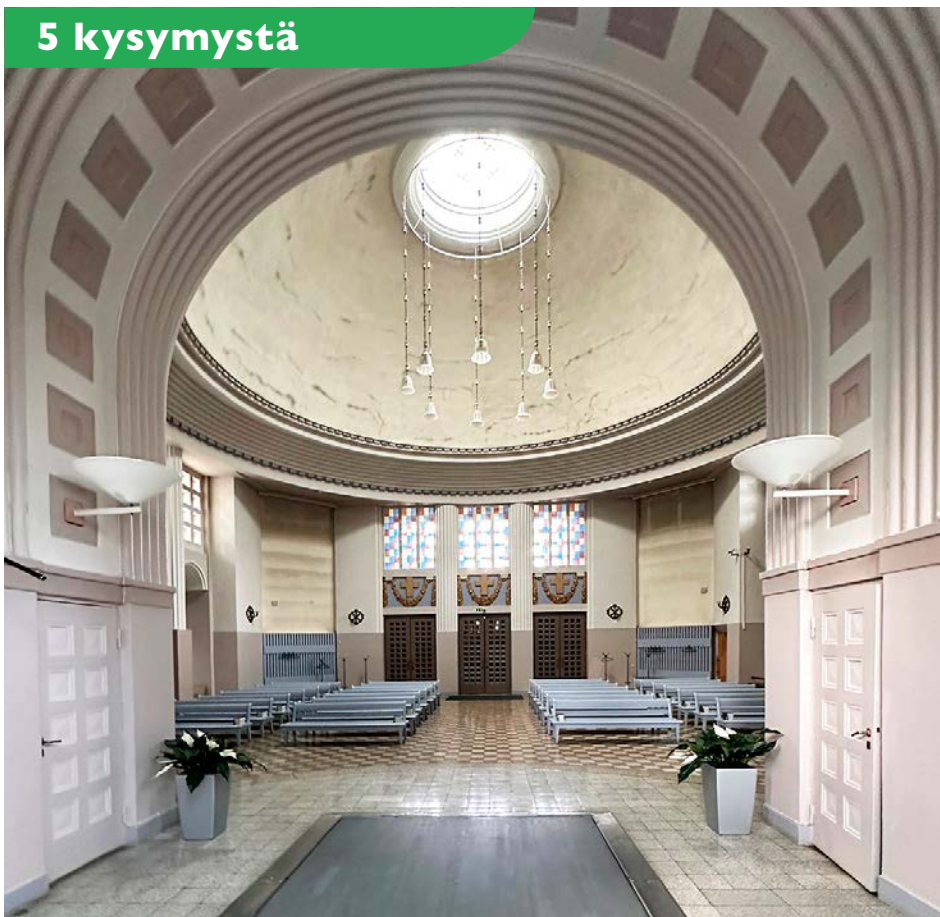
Kristus pysyy. (Hepr. 13:8)

4.1. ”Minä annan ikuisen elämän.”

Joulun lahja ei ole pikku juttu. (Joh. 10:22–30)

6.1. Loppiainen

Tietäjien kanssa takaisin Betlehemiin (Matt. 2:1–12)

Kuva: Saatsi Arkkitehdit

Kalevankankaan hautausmaa on suojeltu merkittävänä rakennettuna kulttuuriympäristönä ja kappelirakennus kirkkolailla. Kappeli on melko lailla alkuperäisessä asussaan, joten suunnittelun lähtökohta on säilyttävä. Kunnostuksessa panostetaan myös esimerkiksi julkisivuvalaistukseen.

Koska Kalevankankaan kappelin peruskorjaus on alkamassa?

KALEVANKANKAAN siunauskappelin peruskorjauksen suunnitelmat ovat jo pitkällä. Kohteelle on investointisuunnitelmassa varattu yhteensä 5 miljoonaa euroa. Urakoitsijaksi valittiin marraskuussa AW-Rakenus. Peruskorjauksen pää- ja arkkitehtisuunnittelusta vastaa Saatsi Arkkitehdit Oy, ja pääsuunnittelijana toimii arkkitehti Pekka Saatsi.

Viimeinen siunaustilaisuus Kalevankankaan kappelissa on lauantaina 17. tammikuuta. Peruskorjaus valmistuu aikataulun mukaan tammikuun 2027 loppuun mennessä. Vatialan kappelissa siunaukset alkavat 22. tammikuuta.

Seurakuntayhtymän kiinteistöstrategiaan on kirjattu tavoite kirkkotilojen käytön monipuolistamisesta. Hautausmaiden yhteydessä olevien kappelien onkin ajateltu olevan jatkossa yhä enemmän auki ja käytettävissä muuhunkin kuin siunaustilaisuuksiin.

1 Milloin töiden on tarkoitus alkaa ja miten, rakennuttajainsinööri Krista Jaakkola seurakuntien kiinteistöpalveluista?

– Peruskorjaustyöt alkavat suunnitelman mukaan 2.2.2026 todennäköisesti sisäpuolisilla suojaus- ja purkutöillä.

2 Miksi kunnostus on tarpeen?

– Rakennus on peruskorjauksissa ja tullut varsinkin talotekniikan osalta teknisen käyttöikänsä päähän. Kappelilla on ollut myös kosteus- ja sisäilmahaasteita varsinkin kellarikerroksen osalta. Lisäksi isona murheena on ollut esteellisyys. Kappeliin ei esimerkiksi tällä hetkellä ole lainkaan esteetöntä sisäänkäyntiä.

3 Mitkä ovat tärkeimmät työt?

– Talotekniikkaa uusitaan laajasti. Kylmiötilat uusitaan, ja kappeliin saadaan muutama lisäkylmiöpaikka. Ison kappelin värimaailma palautetaan lähemmäs alkuperäistä. Valaistusta, äänentoistoa ja esteettömyyttä parannetaan merkittävästi.

– Kappeliin tulee uusi esteetön sisäänkäynti ja henkilöhissi kerrosten välille. Yleisön WC- ja odotustilat sekä henkilökunnan sosiaali- ja työtilat uusitaan.

– Sokkelirakenteiden vedeneristeet uusitaan, ja rakennuksen ympärille tehdään salaojitus. Kaikki kosteusvaurioituneet rakenteet korjataan tai uusitaan, ja sisäilmaongelma korjataan.

4 Mitä tämä vaikuttaa rakennuksen käyttöön?

– Peruskorjauksen aikana kappeli ei ole yleisön tai henkilökunnan käytössä, vaan se on kokonaisuudessaan rakennustyömaata. Peruskorjauksen jälkeen sekä yleisöllä että henkilökunnalla on käytössään perusparannetut tilat, jotka ovat turvalliset ja terveelliset käyttää.

5 Siunauskappeli on erityinen kohde: Kuinka tämä on vaikuttanut suunnitteluun?

– Kaikki suunnittelu on tehty huomioiden, että Kalevankankaan kappeli on suojeltu kirkkolailla, ja että kohde on myös osa merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä.

– Suunnittelu on tehty tiiviissä yhteistyössä museoviraston kanssa, ja suunnitelmiin on saatu kirkkohallituksen hyväksyntä.

Asta Kettunen

Karteroopin toiminta loppuu joulukuussa

Kierrätyspiste Karteroopin toiminta on tullut tiensä päähän. Lahjoituksia se ottaa vastaan torstaihin 4. joulukuuta saakka, ja viimeistä päivää se on asiakkaille avoinna torstaina 18.12. kello 10–16.

Toimintansa aikana Karteroopi ehti kierrättää käyttäjille yli 100 000 kiloa käytettyjä vaatteita, kenkiä, kodintekstiilejä ja lasten leluja ja tarvikkeita sekä viimeisen toimintavuotensa aikana myös astioita ja pieniä kodin käyttötarvikkeita.

Asiakkaita ehti käydä kaikkiaan noin 50 000. Kävijämäärät ovat olleet jatkuvasti kasvussa, ja viimeisten kuukausien aikana käyntejä on jo 1200–1300 kuukaudessa, kertoo Mahdollisuuksien Talo -yhdistyksen hallituksen puheenjohtaja **Marjo Lehtola**.

Lahjoitusmäärätkin ovat olleet kasvussa. Viime kuukausina kertyi jo 4000–5000 kiloa kierrätettävää.

Syynä toiminnan loppumiseen on rahoituksen puute.

– Olemme saaneet toimia myös kymmenien työkokeilijoiden, opiskelijoiden ja yhdyskuntapalvelun suorittajien ohjaajina. Emme ole saaneet palkkarahoitusta, joten emme pysty toteuttamaan yhdistyksen ajatusta välityömarkkinatoimijana.

Lehtolan mukaan toiminta on ollut sen verran laajaa ja vaativaa myös vapaaehtoisille, että työntekijää olisi tarvittu vapaaehtoisten toimintaa koordinoimaan.

– Maahanmuuttajat ovat olleet edelleen suuri asiakasryhmä, mutta jatkuvasti meillä käy enemmän ja enemmän myös kantasuomalaisia asiakkaita, ja saamme tiedusteluja sosiaalitoimen yksiköistä.

Karteroopi on toiminut Hallilan seurakuntakodissa, jonka käytöstä Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymä on luopunut. Nextiin avulla toiminta pyöri viime vuoden loppuun.

Asta Kettunen

Kuva: Hannu Jukola / Silta arkisto

Marjo Lehtola toivoo, että Tampereella löytyy keinoja kestävän kehityksen mukaiseen toimintaan.

Jotta kaikilla olisi joulunpyhinä syötävää, Ruokapankki pakkaa 4300 jouluavustusta jaettavaksi vähävaraisille kaupunkilaisille.

Ruokapankki kaipaa lahjoituksia

Vähävaraisten ja vaikeassa elämäntilanteessa elävien tamperelaisten ihmisten avun tarve on kasvanut jo kolmatta vuotta peräkkäin. Samaan aikaan Ruokapankille lahjoitetaan aikaisempaa vähemmän ruokaa jaettavaksi.

Tampereen seurakuntien Ruokapankki on toimittanut ruoka-apua jakopisteisiin keskimäärin 15 400 avustusta kuukaudessa.

Ruokapankin väki toivoo, että mahdollisimman moni voisi lahjoittaa rahaa lähimmäisten ruoka-apuun. Lahjoitusohjeet: tampereenseurakunnat.fi/ruokapankki

Ilkon alueen kaava etenee, ympäristöarvot ja vuoropuhelu keskiössä

Tampereen seurakuntayhtymän yhteinen kirkkoneuvosto päätti kokouksessaan 27. marraskuuta edetä Ilkon kurssikeskuksen asemakaavamuutoksen kanssa. Asia otettiin vielä kertaalleen tarkasteluun, kun kaavapäätös palautui Kangasalan kaupungin valtuustosta pöydälle menettelyvirheen vuoksi.

Kirkkoneuvosto teki kaksi merkittävää muutosta alkupe- räiseen rakentamisen suunnitelmaan: yksi kerrostalo neljästä jätetään rakentamatta ja ennen rakentamista riippumattomalla taholla teetetään vielä täydentävät luontoa koskevat selvitykset, kertoo kiinteistöjohtaja **Heikki Päätaalo**.

– Muutoksella voimme suojella luontoarvoiltaan arvokasta jyrkännettä ja säilyttää päärakennuksen, jolla on ollut merkittävä rooli yritystoiminnan mahdollistajana.

Luontoselvitysten tavoitteena on varmistua siitä, että alueen luontoarvot, hulevesikysymykset ja muut ympäristövaikutukset on selvitetty riittävällä tarkkuudella ennen rakentamista.

Sähköisen kolehdin käyttö lisääntyy

Tampere on kehitystyössä avainasemassa, kun kolehteja yritetään kehittää enemmän sähköiseksi. Joulunkaan tilaisuuksissa ei siis välttämättä ole tarpeen olla mukana käteistä.

– Käteisenä tulee vielä pääosin jokaisesta kolehtikeräyksestä, vaikka summat eivät ole kovin isoja. Jos osallistujina on nuoria tai nuoria aikuisia, sähköisen maksutavan käyttö on yleisempää, sanoo seurakuntayhtymän maksuliikenteen hoitaja, toimistosihiteeri **Päivi Jurvanen**.

Sähköiset Katrina-kolehdit ovat käytössä Eteläisessä ja Tuomiokirkkoseurakunnassa sekä Ruotsalaisessa seurakunnassa. Apuna käytetään QR-koodia.

MobilePay:tä käytetään enemmän. Tämä maksutapa on käytössä Harjun ja Messukylän seurakunnissa sekä Tuomiokirkkoseurakunnassa.

Isoskoulutus, vaparit ja aparit vetävät nuoria

Toista vuotta isoskoulutuksessa olevat nuoret kouluttautuvat parhaillaan esimerkiksi Linnainmaan seurakuntatalolla.

Samoin rippikoulun isosten toiminnan ohjaamisesta vastaavat vaparit ja leireillä apuopettajina toimivat aparit harjoittelevat tulevaa leirikeseä varten.

Isoskoulutus vetää kovasti väkeä Messukylässä.

– Uudesta yleisöryntäyksestä ei ehkä voi puhua, koska kiinnostavuus on ollut huikkealla tasolla jo viitisen vuotta, summaa rippikoulu- ja nuorisopappi **Sofia Lintusalo**.

Rippikoulun ikäluokasta isosiksi lähtee Messukylässä usein noin puolet, ja isoskoulutuksen aloittaneiden määrä on ollut 2021 vuodesta alkaen yli 200.

– Vaikea keksiä, mikä muu nuorten vapaaehtoinen harrastus tai toiminta vetäisi samanlaisen määrän väkeä mukaan.

Myönteinen kierre

Ensimmäisen vuoden isosten koulutuksesta vastaava nuorisotyönohjaaja **Eetu Tuomi** arvioi ison osan konseptin toimivuudesta perustuvan siihen, että isoseksi pääsevät lähtökohtaisesti kaikki koulutuksensa suorittaneet ja leirivalmiuden omaavat.

– Toki toiminnassamme on myös ei-isosia, mutta väitän, että iso isosmäärämme johtaa isoon vapaaehtoisten määrään ja näyttäytyy muille nuorille niin, että tuolla on oikeasti paljon nuoria.

– Tästä syntyy vähän itseään toteuttava positiivinen kierre.

Iso vertaisten määrä saattaa houkut-

taa osallistumaan myös isoskoulutukseen, Tuomi summaa.

Joukosta löytää kaltaisensa

Kaiken kaikkiaan isosina on keskenään hyvin erilaisia nuoria.

– Erilaisia ominaisuuksia, erilaisia lahjoja, erilaisia tyylejä, erilaisia persoonia. Isosta isosten määrästä moni riparlainen löytää jonkun kaltaisensa ihmisen, Lintusalo huomauttaa.

Riparilla moni on saanut yhteisöllisyyden kokemuksen seurakunnasta, ja haluaa kokea sitä edelleen jatkiksella

– Seurakuntanuoren tai isosen ”malina” voi olla hyvin monella tavalla riparlaiselle samaistuttavia tyyppejä, joka taas rohkaisevat erilaisia riparlaisia innostumaan isoskoulutuksesta. Isosen muotti ei ole meillä mitenkään kapea.

Vuosien varrella isoskoulutusta on myös kehitetty.

– Korvaavilla tehtävillä voi myös pai-

Vatialan krematorion lämpöä tavoitteena myös kaukolämpöverkkoon

LÄMPÖÄ on otettu talteen vuonna 2013 valmistuneen Vatialan krematorion käyttöönnotosta lähtien muun muassa krematoriorakennuksen ja huoltorakennuksen lämmityksessä. Energian hyötykäyttö on kuitenkin tehostumassa, kun prosessin hukkalämpö otetaan talteen nykyistä laajemmin.

– Peruskorjauksen yhteydessä kappeliin on rakennettu matalalämpöinen vesikiertoinen lämmitysjärjestelmä, joka mahdollistaa hukkalämmön hyödyntä-

misen myös kappelissa, sanoo kiinteistöjohtaja **Heikki Päätaalo**.

Hukkalämpö voidaan jatkossa jakaa entistä useampaan rakennukseen alueelle rakennetun aluelämpöverkon avulla. Osa lämmöstä on tavoitteena ohjata myyntiin kaukolämpöverkkoon Kangasalan Lämpö Oy:n kautta.

Kaikkina vuodenaikoina pelkkä hukkalämpö ei riitä hautausmaan alueen lämmitystarpeisiin, jolloin käytetään kaukolämpöä.

Leiriläiset nauttivat Messukylän Aito-keskuksessa viime kesänä pidetyn jatkiksen alkuohjelmasta.

kata poissaoloja. Näin koulutus ei jää kesken niin herkästi sairastelun tai kiireisen elämän keskellä.

Kymmenkunta nuorta tekee koulutuksen kokonaan itsenäisesti.

– He ovat kaikki käytännössä jonkin lajin kovan tason urheilijoita, joille jokapäiväinen treeniaikataulu ei mahdollista koulutuserroille fyysisesti paikalle tulemistä. Näin saamme isosiksi myös esimerkiksi luonnostaan loistaviksi tiimipelaajaksi kasvaneita joukkueurheilijoita.

– Väkimäärästä huolimatta meillä

on mielestämme hyvä isoskulttuuri, eikä isosten kanssa leireillä esiinny mitenkään isoja ongelmia, ei ainaakaan mitään sellaista, mikä ei kuuluisi tyypilliseen nuoruuteen, lisää Lintusalo.

Rippikoulun jälkeisten jatkoleirien suosiota varmasti selittää osaltaan sama ajatus siitä, että monenlaiset nuoret löytävät paikkansa seurakunnasta, Lintusalo arvioi.

– Tuttujen isosten tai riparikavereiden kanssa on helppo lähteä viettämään jatkista.

Yhteisöllisyys valttina

Tänä vuonna Messukylän jatkoriparin 300 paikkaa täyttyi kuudessa minuutissa, mutta lopulta varapaikoilta mukaan saatiin lähes kaikki halukkaat.

– Monissa palautteissa toiminnsitamme niin jatkiksen kuin kaiken rippikoulun jälkeisen nuorisotyön osalta korostuu yhteisöllisyys ja se, miten merkityksellistä on kuulua johonkin porukkaan.

– Riparilla moni on saanut yhteisöllisyyden kokemuksen seurakun-

nasta, ja haluaa kokea sitä edelleen jatkiksella ja monessa muussa toiminnassa sen jälkeen.

Lintusalo arvioi senkin vaikuttavan, että kaikissa Tampereen seurakunnissa on nykyään jatkis – konsepti on tuttu vanhemmilta sisaruksilta, kavereilta ja vanhempien tuttujen nuorten somesta.

– Tietysti jatkista myös mainostetaan aktiivisesti ripareilla ja sen markkinointiin on käytetty myös rahaa esimerkiksi jatkisvideon muodossa.

Asta Kettunen

Krematorion lämmöntalteenoton muutosten kokonaisinvestoinnin arvo on noin 60 000–80 000 euroa, ja sen takaisinmaksuajaksi on arvioitu alle kymmenen vuotta.

Hanke rahoitetaan seurakuntayhtymän energiatehokkuushankkeiden investointimäärärahoista.

Vähentää päästöjä

Yhteinen kirkkoneuvosto hyväksyi sopimuksen hukkalämmön myynnistä kaukolämpöverkkoon lokakuussa.

Päätös on perusteltu sekä taloudellisesti että ympäristön kannalta.

– Hanke vähentää päästöjä ja tukee seurakuntayhtymän vastuullisuustavoitteita, toteaa Päätalo.

Toteutus on hänen mukaansa odot-

Kuva: Anniina Mannila

tanut päätöksen lainvoimaisuutta sekä suunnitelmien toteutuksen täsmentymistä.

Kangasalan Lämpö rakentaa kustannuksellaan krematoriolle uuden kaukolämpöputken. Lämpöyhtiön ja urakoitsijan edustajat ovat käyneet paikan päällä tekemässä selvityksiä ja mittauksia.

– Rakentamisen näkökulmasta tavoitteena on ollut, että valmista voisi olla jo ennen joulua, Kangasalan Lämmön toimitusjohtaja **Pekka Lehtonen** kertoo.

Asta Kettunen

Vatialan krematorio siirtyy käyttämään polttoaineenaan maakaasua nestekaasun sijaan. Polttoainetta tarvitaan uunin esilämmityksessä.

”Kaikkien ihmisten tulisi saada tulla kuulluiksi”

Kuva: Tuula Vartiainen

Pormestaripestin alkutaival ei ole ollut helppo Ilmari Nurmiselle. Tampereen kaupungin säästötoimien lisäksi haasteita tuo se, että hallitus ei päässyt sopuun kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän uudistamisesta.

Tampereen pormestari Ilmari Nurminen on nuoresta asti halunnut auttaa ihmisiä ja osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan. Juuri nyt hän kantaa eniten murhetta vähävaraisista ja vaikeissa elämäntilanteissa olevista ihmisistä.

Teksti **Kirsi Airikka**

Tampereen pormestari **Ilmari Nurminen** on ollut kiinnostunut yhteiskunnallisesta vaikutamisesta nuoresta pitäen.

– Kouluikäisestä asti olen ollut mukana oppilaitustyössä, nuorisovaltuustossa sekä järjestöissä, kertoo Nurminen, joka on kotoisin Sastamalasta.

Täysi-ikäiseksi tultuaan hän halusi ryhtyä luottamushenkilöksi ja astua mukaan kotikaupunkinsa politiikkaan.

– Ensimmäiset vaalit sattuiivat olemaan seurakuntavaalit, ja niistä alkoi oma poliittinen urani. Minulle oli merkityksellistä, että pääsin vaikuttamaan, muistelee Nurminen, joka asettui ehdolle Tulkaa kaikki -liikkeen listalle sosialidemokraattisen puolueen ehdokkaana vuonna 2010 Sastamalan seurakuntavaaleissa.

Nurminen oli vieläpä ääniharava sekä ensimmäisissä että toisissa seurakuntavaaleissa. Hän toimi kirkkoneuvoston ja -valtuuston jäsenenä kahdeksan vuotta.

– Olin kiinnostunut etenkin diakoniatyön, varhaiskasvatuksen ja nuorisotyön asioista.

Nurminen muistelee kirkon luottamushenkilövuosiaan lämpimästi.

– Siitä ajasta minulle kumpusi ymmärrys, miten asioita viedään yhdessä eteenpäin. Se oli käytännön koulu, joka innosti jatkamaan vaikuttamista.

Nurmisen ura onkin ollut vaikuttavaa seurattavaa. Vuonna 2015, vain 24-vuotiaana, hänet valittiin eduskuntaan, jossa hän työskenteli kansanedustajana kolme kautta.

Tampereen kaupunginvaltuuston puheenjohtajana hän toimi vuosina 2021–2023, ja Tampereen pormestarin tehtävässä hän on työskennellyt kesäkuusta 2025 lähtien.

Vastuu painaa

Pestien alkutaival ei ole ollut helppo. Pormestariohjelman julkaiseminen, Tampereen kaupungin huono taloustilanne, budjetin laatiminen sekä säästö-

Viestini myös on, että kaikkien tulisi tulla kuulluiksi ja kohdatuiksi, sillä sitähän jokainen ihminen kaipaa. Meidän tulisi huomioida muita ihmisiä, ja etenkin vaikeissa elämäntilanteissa olevia.

toimet ovat teettäneet runsaasti kokouksia ja tuoneet pormestarin usein julkisuuden valokeilaan. Suorastaan myrskyn silmässä hän on ollut viime viikkojen yhteistoimintaneuvotteluiden takia.

– Viime aikoina on todella ollut haasteita, ja on edelleen. Vastuu painaa, sanoo Nurminen vakavana.

– Olen kuitenkin saanut ihmisten luottamuksen tähän tehtävään, ja siksi koen, että velvollisuuteni on viedä asioita eteenpäin. Kaikki säästöpäätökset ja leikkaukset ovat aina äärettömän vaikeita, mutta pyrin toimimaan oikeudenmukaisesti.

Pormestarin aloittaessa tehtävässään kaupungin talouden luvut osoittautuivat synkemmiksi kuin oli osattu odottaa.

– Talouden tilaa on hämännyt se, että kaupunki on myynyt paljon omaisuutta. Siksi tulot ja menot eivät ole tasapainossa. Alijäämä on noin sata miljoonaa euroa.

Ensi vuoden talousarvio hyväksyttiin 11. marraskuuta. Budjetin kokonaismenot ovat 1,28 miljardia ja tulot 1,24 miljardia. Talouden 37 miljoonan euron säästöt sisältävät noin 10 miljoonan euron leikkaukset henkilöstömenoista, mikä tarkoittaa 122 ihmisen työsuhteen päättymistä. Työvuosina vähennys on 82 henkilötyövuotta.

Pormestarin kasvoista näkee, että päätökset ovat olleet raskaita, vaikka hän seisoo edelleen säästöesitysten takana. Yt-neuvottelut ovat olleet isoin ja vaikein asia.

– Koko ajan on keskusteltu tehtävien lakkauttamisesta ja yhdistelemisestä, ei tiettyjen ihmisten irtisanomisesta. Olen ajatuksissani kaikkien prosessissa mukana. Ei tällaista tehtävää kukaan haluaisi itselleen, huokaa Nurminen.

Pormestari on saanut myös kielteistä palautetta yt-neuvotteluiden viestinnästä.

– Olen pyrkinyt mahdollisimman avoimeen päätöksentekoon, mutta kysymys on myös luottamuksellisista, työntekijän ja työnantajan välisistä asioista.

Lapsia, nuoria ja palveluja suojellaan

Nurminen haluaa nostaa esiin myös talousarvion myönteisiä asioita. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstöön palkataan 45 uutta työntekijää. Myös lähes kaikki investoinnit käytetään koulujen ja päiväkotien rakentamiseen tai remontoimiseen.

Palveluita suojellaan sekä kaupunkilaisten terveyttä ja hyvinvointia pyritään edistämään. Suunnitteilla onkin uusi kehitysohjelma, Kaikkien Tampere.

– Ajatuksena on vahvistaa ihmisten yhteisöllisyyden kokemusta, yhdenvertaisuutta ja hyvinvointia ympäri kaupunkia.

Nurminen sanoo olevansa perinteinen järjestöihminen, joka on jo nuoresta asti toiminut monissa yhdistyksissä sekä diakoniatyössä.

– Olen itse todella nähnyt, miten pyyteetöntä ja arvokasta työtä vapaaehtoiset ihmiset järjestöissä tekevät.

– Teemme parhaillaan yhdessä järjestöjen ja kaupunkilaisten kanssa selvitystä, mitä tiloja on tarjolla, ja mitä tarpeita ihmisillä on. Uskon osallisuuden ja yhteisöllisyyden vaalimiseen, pohtii pormestari, joka kannustaa ihmisiä lähettämään ideoita toiminnasta kaupungille.

Kaikkien Tampere perustuu pormestarin omiin arvoihin: Olemme yhdenvertaisia. Jokainen ihminen on arvokas. Kunnioitamme ja arvostamme toisiamme.

– Ihmiset ovat Tampereen vetovoima. Tampere-lainen mentaliteetti on, että kyllä me täällä Tampereella tehdään, ja meillä on vahva, eteenpäin katsova mieli. Uusi strategiakin kantaa nimeä Tekemisen kaupunki, kiittää Nurminen.

Huolena ihmisten pahoinvointi

Pormestari kantaa erityistä huolta ihmisten syr-

Kuva: Tuula Vartiainen

Tampereen Valoviikkojen avauspuheen pormestari piti 24. lokakuuta Koskipuistossa.

jäytymisestä, päihdeongelmista, yksinäisyydestä ja niihin liittyvistä lieveilmiöistä.

– Ihmisten eriarvoistuminen yhteiskunnassa on todella huolestuttavaa. Meillä on joukko ihmisiä, joilla menee ihan hyvin, mutta meillä on yhä kasvava määrä heitä, joilla menee huonosti.

Ihmisten ongelmat näkyvät jo katukuvassakin.

– On ollut väkivallan tekoja. Todella silmiä avavia ovat leipäjonot, joissa köyhyys ja epätoivo konkretisoituvat. On tärkeää, että me tiedostamme tilanteen ja löydämme siihen ratkaisuja.

Pormestari arvostaa erityisesti Tampereen seurakuntien diakoniatyötä ja Ruokapankkia vähävaraisten ihmisten auttamisesta. Toiminnan rahoi-

Pormestari Ilmari Nurminen ja Tampereen seurakuntien Ruokapankin toiminnanjohtaja Marja Palkonen tapasivat Ruokapankin 30-vuotisjuhlassa 24. lokakuuta.

Kuva: Tuula Vartiainen

Kuva: Hannu Jukola

Pormestari Ilmari Nurminen on monessa mukana. Hän osallistui Rollaattorimarssiin, kun Tampereen keskustassa marssittiin hyvän vanhuuden puolesta 24. syyskuuta.

tuksesta vastaa pääosin Tampereen seurakunnat.

Myös kaupunki on kantanut kortensa kekoon avustamalla Ruokapankkia yhteensä 335 000 eurolla tänä vuonna. Lisäksi Nurminen kertoo, että on esittänyt kaupunginhallitukselle 50 000 euron kertaluonteista avustusta vuoden loppua varten. Kaupunginhallitus hyväksyi esityksen maanantaina 24. marraskuuta.

– Kaupungin, seurakuntien ja järjestöjen yhteistyötä pitäisi lisätä, sillä tarvitsemme monialaista osaamista vähävaraisuuden ongelmien ratkaisemiseen.

Ilmari Nurminen arvostaa Tampereen seurakuntia myös yhdenvertaisuuden edistämisestä kirkon toiminnassa. Hän on kiitollinen, että seurakunnat on avannut tilojaan ja vihkii samaa sukupuolta olevia ihmisiä avioliittoon. Myös mukanaolo Manse Pride -tapahtumassa ilahduttaa pormestaria.

– Vaikka itsekkin pidän esillä yhdenvertaisuutta, en haluaisi luoda vastakkainasettelua eri tavoin ajattelevien välille. Erimielisyys voi olla hyvin repivää.

– Haluan korostaa ymmärrystä siitä, että yhdenvertaisuudessa on kyse lähimmäisenrakkaudesta, jossa annetaan kaikille mahdollisuus sekä oikeus onneen ja rakkauteen, korostaa Nurminen.

Liikunta auttaa jaksamaan

Pormestarin aikataulu on epäsäännöllinen, ja työpäivät ovat pitkiä. Moni miettii, jääkö nuorelle miehelle ollenkaan vapaa-aikaa perheen ja harrastusten parissa.

– Tykkään todella paljon liikkua, ja se auttaa myös jaksamaan arjessa. Vielä illallakin yritän käydä kävelyllä, ja samalla nollaan ajatuksia päivän tehtävistä, kertoo keskustan tuntumassa puolisonsa kanssa asuva Nurminen.

– Nuorena harrastin myös joukkuelajeja, kuten jalkapalloa ja salibandya. Tärkein liikuntaharrastus on tällä hetkellä kuntosali.

Ilmari Nurminen

- Syntynyt 24.2.1991 Vammalassa
- Tehnyt töitä nuoresta pitäen: aloittanut 15-vuotiaana jakamalla mainoksia, sitten paikallislehtiä
- Opiskeluaikoina työskennellyt osa-aikaisesti kaupan alalla
- Koulutus: hallintotieteiden kandidaatin tutkinto, Tampereen yliopisto vuonna 2019
- Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen jäsen. Valittiin 24-vuotiaana eduskuntaan nuorimpana kansanedustajana Pirkanmaan vaalipiiristä vuonna 2015
- Toimi kansanedustajana kolme kautta vuosina 2015–2025
- Tampereen kaupunginvaltuuston puheenjohtaja 2021–2023
- Tampereen pormestari kesäkuusta 2025 lähtien
- Nurminen on tunnettu erityisesti ikäihmisten asioiden ajajana.
- Puoliso hammaslääkäri Aapo Hattula

Vapaa-aikaan kuuluu myös ruuanvalmistus.

– Teen joka päivä ruuat meidän perheessä, mutta en ole mikään gourmet-kokki. Olen perinteisten ja yksinkertaisten ruokien tekijä, sellainen kotiruuan ekspertti, hymyilee Nurminen.

Hän pitää myös monista kulttuuritapahtumista.

– Niissä tulee kuitenkin käytyä paljon jo työn puolesta, joten vapaa-aikani on enimmäkseen rauhoittumista ja liikuntaa.

Omanlainen joulun tärkein

Pormestari kertoo olevansa jouluihminen, joka nauttii kodin koristelemisesta, rauhoittumisesta ja joulumusiikin kuuntelemisesta. Hän viettää puolisonsa kanssa perinteistä suomalaista joulua, johon kuuluvat joulukirkko sekä vierailut vanhempien, muiden sukulaisten ja kummilasten luona.

– Samaan aikaan kuitenkin ymmärrän, että joulun ei ole kaikille iloinen ja yltäkylläinen juhla.

– Kun tapaan ihmisiä, moni kertoo, että joulunpyhät ovat tosi raskaita. Joku on menettänyt läheisen ihmisen, tai on yksinäinen. Vähävaraisilla perheillä ei ole varaa tarjota lapsille lahjoja tai etelänreissuja.

Nurmisen mukaan joulussa on tärkeintä, että siitä voi tehdä juuri omanlaisensa.

– Ei tarvitse ottaa stressiä siitä, miten muut viettävät joulua. Voi olla onnellinen juuri siitä omasta hetkestä.

Ihmisten taloushuolista, suuresta työttömyydestä sekä yhä kasvavista mielenterveyden ja jaksamisen ongelmista huolimatta pormestari haluaa valaa tamperelaisiin tulevaisuudenuskoa ja toivoa. Erityisesti hänen sydämessään ovat syrjäytymisvaarassa olevat ja yksinäiset ihmiset.

– Nämä asiat huolestuttavat minua, ja kannan niistä murhetta. Se myös tuo vastuuta ja ymmärrystä, että tarvitaan päätöksiä, joilla autetaan näitä ihmisiä, miettii pormestari.

– Viestini myös on, että kaikkien tulisi tulla kuuluisiksi ja kohdatuiksi, sillä sitähän jokainen ihminen kaipaa. Meidän tulisi huomioida muita ihmisiä, ja etenkin vaikeissa elämäntilanteissa olevia. Hyvää mieltä voi antaa sillä, että kyselee kuulumisia ja välittää.

Hän toivoo, että he, joilla on mahdollisuuksia ja varaa osallistua keräyksiin, tukisivat vähävaraisia lähimmäisiä. Ilo on tarkoitettu jaettavaksi – myös tänä jouluna.

Imalangen kappeliseurakunnan huteran kirkon katto on luhistunut, joten jumalanpalvelus- ja kastetilaisuus pidettiin puun alla. Pastorin vierailujen välillä saattaa kulua vuosia, siksi kastettavia on paljon pikkuvauvoista aikuisiin. Tällä kertaa kastettiin 87 ihmistä, joista lapsia oli 68.

Tansaniassa usko on elämän asia

Afrikkalaiset ovat uskonnollista väkeä. Sen saattaa huomata esimerkiksi Tansaniassa, johon Suomen Lähetysseura ja ulkoministeriö järjestivät keväällä työmatkan toimittajille ja viestijöille.

Usko on läsnä kaikessa toiminnassa: tanssissa, ruokailussa, illassa ja aamussa. Ei siis ihme, että Tansaniaan ovat juurtuneet monet kristinuskon suuntaukset.

Kirkossa ei välttämättä ole ikkunoita, maalattia on muhkurainen ja käymäläkuoppa pellon perällä, mutta laulu raiuu, papit torkkuvat neljän tunnin jumalanpalveluksen aikana ja kolmannella kierroksella kolehtiin ilmestynyt kana huutokaupataan seurakunnan hyväksi.

Uskonnot ovat myös sekoittuneita. Kristittykin saattaa käydä parantajan luona hakemassa apua vaivaansa.

– Me olemme uskon kansa, ja se tekee meidät haavoittuvaksi ja helposti manipuloitavaksi. Hyvät puhujat osaavat käyttää tätä hyväksi, Tansanian evankelisluterilaisen kirkon apulaispääsihteeri **Lazaro M. Rohho** huomauttaa.

Nopeasti kasvava väestö etsii kiin-nekohtia, joita uskonryhmät tarjoavat. Maa on jakautunut myös väestöltään: maassa on yli 120 heimoa. Konfliktit ei-

vät ole olleet uskontoryhmien välisiä.

– Yksi suurimpia menestystarinoita on eri ryhmien rauhanomainen rinnakkainelo, Rohho huomauttaa.

Turvattomuutta ja köyhyyttä

Pinnan alla on kuitenkin kuplinut, sillä eriarvoisuuden huomaa helposti, ja osa väestöstä elää köyhyydessä.

Tähänkin asti Tansaniassa on ollut turvatonta etenkin nuorilla tytoilla: haaveena olisi koulubussi, koska kouluun kävellessä vaarana on joutua raiskatuksi. Näin kertoivat oppilaat Ngyekun yläkoulussa, joka on yksi paikallisesti ylläpidetyistä opintajoukoista.

– Voisiko Lähetysseura auttaa, kysyy **Loyce Ndetaulwa Paiiangoyo**.

Valtion perustamat koulut tarjoavat asuntoloita ja koulukuljetuksia. Ne kuitenkin ovat kaukana maaseutualueista, ja yhteisöt ovat tehneet hallinnon kanssa sopimuksen perustaa omia kouluja.

– Ne eivät kuitenkaan ole pystyneet täyttämään velvoitteitaan. Osasta koulurakennuksia puuttuu ikkunat, niissä on maalattia ja haisevat seisontavessat. Opettajat tekevät parhaansa, sanoo Merun alueen erityisopetuksesta vastaava valtion virkailija **Morice A Misanga**.

Kumppanuus

Tälle alueelle ei ole varaa rakentaa uutta kirkkoa.

Köyhiä kouluja pyrkii tukemaan PI-TA-hanke, jonka kumppaneita Tansanian kirkon ja Lähetysseuran lisäksi ovat muun muassa Suomen ulkoministeriö ja Jyväskylän yliopisto.

Mwanangwan seurakunnan kirkko on ikkunaton mutta pystyssä. Sen sijaan Imalangen kappeliseurakunnan kirkko on luhistunut toistamiseen. Musiikkivälineitä ei ole, eikä evankelista Petro James saa palkkaa. Alueella on yli 3000 lasta, mutta ei kouluja.

– Tälle alueelle hiippakunnassa ei ole varaa rakentaa uutta kirkkoa. Komitea tutkii, minkä verran rahaa on saatavilla. Se ei riitä kirkon rakentamiseen, mutta sillä päästään johonkin, kertoo lääninrovasti **Daniel Kaijunga**.

Työntekijöillä ei myöskään ole kunnan asuntoja, ja kaivon saaminen auttaisi paljon.

– Lähetysseura tekee tämän hiippakunnan kanssa yhteistyötä, koska suhteellisen nuorella alueella on mahdollisuus tehdä tavoitettavaa työtä. Erityisesti naisten asema on todella heikko, toteaa alueellisen hankehallinnon asiantuntija **Janne Juhaninmäki** Lähetysseurasta.

Teksti ja kuva:
Asta Kettunen

Kuva: Markus Perko / Studio Monsterilola

Tulen ja valon joulu -esityksessä Kalevan kirkossa voi pohtia, mikä on seimen lapsen elämän merkitys meidän kannaltamme.

Tunnelmointia Tulen ja valon joulussa

PERINTEIKKÄÄSSÄ Tulen ja valon joulu -tapahtumassa tunnelmoidaan jälleen Kalevan kirkossa 13. joulukuuta – kahdessakin esityksessä.

– Tapahtuma on erityislaatuinen kokemus, jossa yhdistyvät joulun perinteinen sanoma, taide ja nykytekniikka, kertoo yhteisökoordinaattori **Venla Wacklin-Mäki-Kerttula**, joka vastaa tapahtumasta tänä vuonna.

Kalevan kirkon korkeille seinille heijastetut projisaatiot sulkevat osallistujan sisälle tarinaan. Tulen ja valon joulussa on mahdollisuus vain olla, mutta halutessaan myös

osallistua yhteislauluihin. Tänä vuonna pohditaan, miksi Jeesus jätti taivaan kirkkauden ja syntyi ihmiseksi. Mikä on seimen lapsen elämän merkitys meidän kannaltamme?

Tapahtuman järjestelyistä vastaa Tampereen seurakuntien nuorten aikuisten toiminta Uusi Verso. Tulitaidetta tapahtumassa esittävät KorentoArt-yhdistyksen tulitaitelijat.

Maksuton tapahtuma kestää noin tunnin. Translation into English available.

Tulen ja valon joulu
13.12. kello 17 ja 20 Kalevan kirkossa

**TAMPEREEN
RAUHANYHDISTYS RY.**

Nekalankulma 1, Tampere

**Seurat
pääsääntöisesti
keskiviikkoisin ja
lauantaisin klo 19
sekä sunnuntaisin
klo 16 ja 18.**

Ajantasaista toimintakalenteria
ylläpidetään internetsivuilla,
joista seurat on
myös kuunneltavissa:
tampereenrauhanyhdistys.fi

Herättäjä-Yhdistys

su 7.12. klo 10 kirkkopyhä
Härmälän kirkossa,
Talvitie 26. Messun jälkeen
kirkkokahvit ja jouluveisuut.

su 14.12. klo 16 jouluseurat
Näsin salissa, Näsilinnankatu
26 (2. krs.). Kahvitarjoilu
alkaen klo 15.30.

*Rauhallista joulua ja
siunausta vuodelle 2026!*

Ev.lut. kirkon
lestadiolainen herätysliike

†ESIKOISET

Adventtitapahtuma 7.12.

Messu Messukylän kko klo 10
Sitten Uudenkylän srk-talolla
Joulupuuro+myyjäiset
Klo 13 kauneimmat joululaulut

Tervetuloa!

Uudenkylän srk-talo
Ali-Huikkaantie 13b, Tre
kts. www.esikoiset.fi

**Ilmoita
Sillassa**

MEDIAMYYNTI SACRUM-KOTIMAA OY

Juha Kurvinen p. 040 665 5983, juha.kurvinen@kotimaa.fi

Kati Kinnunen p. 044 491 3199, kati.kinnunen@kotimaa.fi

KUA

Kirkon
Ulkomaa-apu

Joulukeräys 2025

**TUO JOULU
GAZAN
LAPSILLE
JA LAHJOITA!**

**Lähetä tekstiviesti LAHJA20
numeroon 16499 (20€)
tai lahjoita MobilePaylla
numeroon 20113.**

Keräyslupa RA/2024/1294 voimassa toistaiseksi, koko Suomen alueella Ahvenanmaata lukuunottamatta, myöntänyt Poliisihallitus.
Keräyslupa ÄLR2024/4242 voimassa 1.1.-31.12.2025, Ahvenanmaa, myöntänyt Ålands Landskapsregering.

Nina Lehos ja Marjut Kalin ovat taitajia harvinaisessa työssä. Lasimaalauksien valmistus on heidän mukaansa syrjään jäänyt taiteenala.

Teiskon ainutlaatuisen lasityön kunnostus oli hyvä haaste

Teksti: **Asta Kettunen** – Kuvat: **Heli Yrjölä**

Teiskon kirkon kuusiosaisen lasimaalauksen konservointi on saatu päätökseen, ja teosta pääsee pian jälleen ihailemaan. Se on kuitenkin jatkossa sijoitettuna paremmalle paikalle pääsisäänkäynnin luo.

Lasimaalauksen rakenne oli päässyt todella huonoon kuntoon.

– Näytti siltä, että osat olivat kehyksessä kiinni pyhällä hengellä. Kehyksen ja paneelien välistä paistoi päivä, ja työn alareuna oli voimakkaasti pulistunut, kertoo toinen teoksen parissa työskennelleistä, lasimaalausten konservointiin erikoistunut arkkitehti **Nina Lehos**.

Lasi on työn kantavaa rakennetta ja metalli notkuvaa, jolloin paine alkaa kohdistua alareunaan. Teos on koottu kuudesta palasta, ja sen alaosat ovat puolitoista metriä korkeat ja noin 60 senttiä leveät.

Läpi työn kulkee pitkiä saumoja, mikä tekee rakenteesta epävakaan.

– Tehtävämme on ollut saada rakenne säilymään tulevaisuuteen, koska jos rakenne säilyy, lasitkin säilyvät, Lehos tiivistää.

Maalauksen kappeliin asentanut ei ilmeisesti ole tuntenut sen rakennetta tarpeeksi hyvin. Osien saamisessa irti ehjinä riittikin jännitystä. Työ kuitenkin eteni hyvin.

Kirkossa meneillään olleiden korjaustöiden suunnitteleiden arkkitehtien kanssa on suunniteltu uudet ikkunakehykset, joiden rakenne tukee lasimaalauksen säilymistä.

Marjut Kalin Lasipaja Marjut Kalinista sanoo, että rakenteiden tukeminen on ollut haasteellista, sillä palojen reunat on pitänyt saada neljä millia kaapeiden lyijykiskojen väliin.

– Jos neljästä millistä ydin on ehkä millin, puoli-

toista, niin lasille jää äärimmäisen vähän tilaa mennä laipan väliin. Lasit on kyllä taidokkaasti leikattu, ollakseen tehdyt aikana, jolloin ei ollut nykyaikaisia hiomalaitteita.

Edelfeltin piirroksen mukainen

Seurakuntien arvoesinerekisterin mukaan maalaus on tehty Albert Edelfeltin laatiman luonnoksen mukaan, arkistonhoitaja **Merja Jokela** kertoo. Piirros mainitaan myös ikkunoiden lahjoituskirjassa.

Kokonaisuus on arviolta noin satavuotias. Poikkeukselliseksi teoksen tekee sen valmistumisen ajankohta yhdistettynä käytettyyn tekniikkaan.

1900-luvun vaihteessa toteutetut koristelasit ovat yleensä lyijykiskoin toisiinsa yhdistettyjä värilasia. Näin on toteutettu myös Edelfeltin toinen tunnettu lasimaalaustyö Nylands Nationin tiloissa Helsingissä. Teiskon työssä on poikkeuksellisesti

valtava määrä lasikoristelutekniikoita – etsausta, viivakoristelua ja värillistä emali-maalauskoristelua, Lehos kertoo.

– Vastaavaa teosta 1900-luvun vaihteesta ei meillä ole vielä tullut vastaan.

– Euroopassa niitä tehtiin 1800-luvulla todella paljon, mutta Suomeen tuollaisia montaa ei ole päättynyt, Kalin lisää.

Toteutukseen olisi joka tapauksessa käytetty omaan alaansa erikoistuneita työntekijöitä. Lahjoituskirjan mukaan työ on tehty Helsingissä. Tuolloin siellä toimi esimerkiksi Salomo Wuorion Helsingiläinen koristemaaliliike, joka teki myös lasimaalauksia ja käytti töihin ulkomaalaisia ammattilaisia.

Teoksen taidehistoriallista arvoa on vaikea määrittää. Vakuutusarvo liikkuu kuitenkin sadoissatuhansissa euroissa.

Mahdoton määrä palasia

Kokoamisen vaatima työmäärä on aikoinaan ollut melkoinen, sillä koko teoksessa on yli 1800 lasipalaa.

– Joka ikinen pala maalataan, leikataan muotoonsa, poltetaan viidessä-kuudessa-asteessa – ja sitten ehkä maalataan uu-

destaan. Myös teoksen kokoaminen on ollut valtava urakka, Lehos huomauttaa.

– Kasvot on toteutettu äärimmäisen hienosti. Niissä on käytetty mustaa maalia, joka sisältää lasijauhetta, metallioksidia ja lasijauhetta. Värillinen maali on jauhetta värillistä lasia ja sulatetta.

Rikkoutuneen palan korvaaminen täsmälleen samalla olisikin mahdottoman vaikea urakka, sillä lasin pintarakenne ja väri voivat muuttua maalauspolton aikana.

– Jokaisesta palasta pitäisi metsästä tietoa, missä päin maailmaa tehdään juuri tuollaista lasia, ja sitten löytää oikeat maalit. Lisäksi useita 1900-luvun laseista ei enää valmisteta, Lehos kuvailee.

Korjausten tarkka dokumentointi on tärkeää kulttuurihistoriallisesti, mutta myös

helpottaa mahdollisten uusien korjaustöiden tekemistä.

– Teemme kaavion, johon kirjaamme sekä edelliset korjaukset ja vauriot että meidän tekemämme työn, Kalin selventää.

Tiimityössä työvaiheita pystyy pohtimaan yhdessä.

– On hauskaa, että työ on vaikeaa, Lehos naurahtaa.

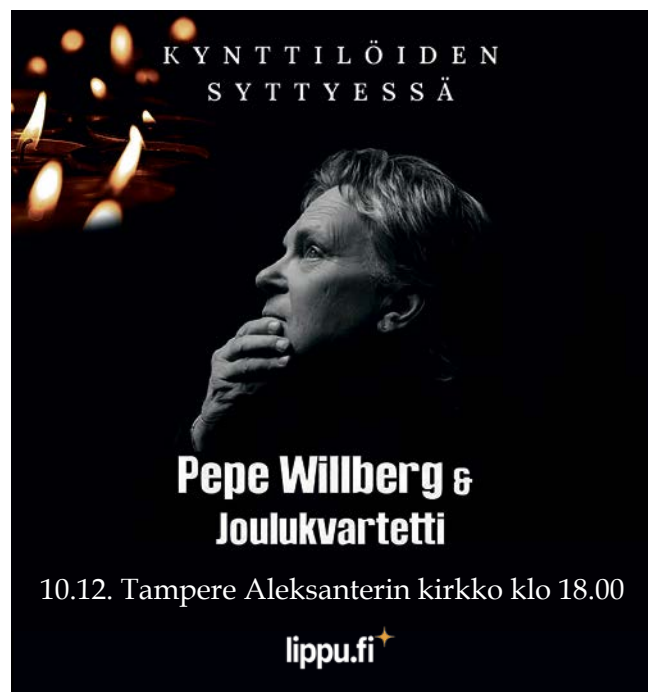
Teiskon kirkon lasimaalaus:

- Lyijylasi-ikkuna, jonka alkuvaiheista kaivataan lisätietoa
- Lahjoittajina vuosien 1960–61 peruskorjauksen yhteydessä veljekset, filosofian tohtori Carl Mäklin ja diplomi-insinööri Herman Mäklin

Puhdistuksen ansiosta teoksen hienot yksityiskohdat pääsevät uuteen loistoon. Niitä pääsee luultavasti ihailemaan jo Teiskon kirkossa 21.12. laulettavien Kauneimpien Joululaulujen yhteydessä.

YKSI LAHJA, ISO VAIKUTUS. TOISENLAINEN LAHJA®

Eläinten kanssa kaupungilla

Ihan kuin Peppi Pitkätossun hevonen Hämeenkadulla! Ja onko tuo vuohi?

Moni on saanut hieraista silmiään, kun on nähnyt **Ulla Hukan** ja hänen eläimensä Tampereen keskustassa. Labradorinnoutaja Pulla ei vielä hämmästyttä, mutta usein mukana ovat Salli-vuohi ja entinen sirkushevonen Frosty.

– Kerran yksi nainen käveli takanani jonkin aikaa ja sanoi sitten, että ihanaa katsella ihmisten ilmeitä ja hymyjä, kun he näkevät teidät, Hukka kertoo.

Hänellä onkin tavoitteena tuottaa iloa ja ihmetystä, joka voi johtaa kohtaamiseen ja keskusteluun.

– Eläinten avulla voi saada ihmiset hetkeksi pysähtymään kesken kiireen. Moni haluaa ottaa kuvia, silittää eläimiä ja kertoa omia kokemuksiaan.

Keskusteluissa Hukka ottaa usein puheeksi yksinäisyyden ja mielenterveyden haasteet. Eläinten kautta on helpompi lähestyä vaikeita aiheita.

Ulla Hukka kiinnostui 2000-luvun alkupuolella eläinten vaikutuksesta hyvinvointiin. Silloin hän työskenteli Koneella hissien varaosien parissa, ja omalle maatilalle Lopelle alkoi kertyä hevosten lisäksi myös muita eläimiä.

– Halusin tehdä jotakin eläinten ja ihmisten kanssa, ja ratsastus ei tuntunut riittävän. Sitten löysin sosiaalipedagogisen hevostoiminnan. Ymmärsin, että yhteinen tekeminen tallilla voimauttaa.

Nyt hän on koulutukseltaan myös ihminen tavattavissa -terapeutti sekä ratkaisukeskeinen luonto- ja eläinavusteinen työnohjaaja ja valmentaja.

Tampereen seudulla Hukka on työskennellyt tästä syksystä alkaen. Hän löysi yhteistyökumppanikseen Nina Bergströmin, joka pitää Kylmäkoskella eläinavusteista kuntouttavaa ja voimauttavaa toimintaa.

He tulevat Finlaysonin tallipihalle yleensä viikonloppuisin, ja mukana on myös Bergströmin hevosia, poneja ja lampaita. Vaikka toiminta keskittyy varsinaisesti Kylmäkoskelle, kaupungille tulo mahdollistaa lisäksi matalan kynnyksen kohtaamiset.

– Finlaysonin tallipiha on paikka, jossa liikkuu monenlaisia ihmisiä. Siellä olemme helposti saavutettavissa, ja sieltä lähdän myös kiertämään katuja.

Ihmisvilinässä olo ei sovi kaikille eläimille, mutta Hukalla on siihen sopivat yksilöt. Sirkuksesta eläkkeellä oleva Frosty viihtyy huomion keskipisteinä.

Kaupungin vastapainona eläimillä on arki tallilla maalla. Siellä myös vietetään rauhallista joulua.

– Tallia koristellaan havuilla, ja hevoset saavat omenaa ja porkkanaa. Viime jouluna asuin Karjaalla ja järjestin siellä sinkkujoulun. Luin jouluevankeliumin tallissa, ja osallistujat tykkäsivät hiljentyä.

Joulun ajan muuhun ohjelmaan kuuluvat Hukalla ehdottomasti Kauneimmat Joululaulut.

– Käyn useammat, jos vain ehdin. Lapsuudesta tutut joululaulut ovat herkkiä ja kauniita, ja kirkossa on ihana laulaa.

Teksti: **Arja Maunuksela**

Kuva: **Rami Marjamäki**

Ulla Hukan Frosty-hevonen ei pelkää mitään, ja lompsii Tampereen kaduillakin rauhallisena. Myös Salli-vuohi nauttii ihmisten seurasta.

Kuva: Asta Kettunen

Pelastetaan Pitkäjärvi -liikkeen järjestämässä tilaisuudessa talvella 2024 kerrottiin Ilkon alueen luonnosta, rakentamissuunnitelmista ja niiden aiheuttamista huolista. Tässä ollaan Tuulan tuvalla.

Seurakuntien luontopolitiikkaan loogisia ratkaisuja

Luontoasiat kuuluvat olennaisena osana myös Tampereen seurakuntien toimintaan. Raamatussa on viljele ja varjele -periaate, joka muistuttaa ympäristön huomioimisesta.

Oma luontosuhteeni on syntynyt suurelta osin partiolaisuuden kautta.

Luontokeskustelulta sekä ympäristö- ja ilmastopolitiikalta toivon ratkaisukeskeistä ajattelua. Ympäristökysymyksiä ei pitäisi ratkaista vain ideologisesti, vaan etsiä oikeasti vaikuttavia tapoja.

Mieluiten näiden ratkaisujen pitäisi olla sellaisia, joita mahdollisimman moni seurakuntalainen pystyy kannattamaan. Näin toimien taataan toimien pidempiaikainen jatkuvuus.

Ympäristöteotkin voivat olla sellaisia, jotka tehdään taustalla, mutta ne eivät juuri näy arjessa. Esimerkiksi Tampereen kaupunki on onnistunut pienellä muutoksella energiavoimallansa saamaan merkittävän päästövähennyksen.

Kirkolta ja Tampereen seurakunnilta en odota sävyttäviä ja mediahakuja ympäristö- ja ilmastotekoja, vaan maltillisia ratkaisuja.

Esimerkiksi Suomen partiolaisilla oli muutama vuosi sitten projekti hiilikädenjäljestä, joka mittaa myönteisiä luontotekoja. Tämä idea luontotekojen mittaamiseen on vähintään kiinnostava.

Luonnonsuojeluteot voivat olla perus-

idealtaan ihan yksinkertaisia, kuten materiaalien kierrätys, jätteiden lajittelu ja seurakuntayhtymän tasolla leirikeskuksien lähiluonnosta huolehtiminen. Yksin näillä pääsee pitkälle.

Ilmasto- ja luontokeskustelua lähestytään usein mediassa pelon näkökulmasta. Kuitenkin monet ilmastoasiantuntijat lähestyvät asiaa toiveikkaasti. He muistuttavat, ettei tulevaisuutta ole vielä lukittu. Esimerkkinä toimii vaikkapa tamperelaislähtöinen Tero Mustonen, joka on napannut ”ympäristönobelin” eli Goldman Prizen.

Antto Hautamäki

Kirkon vapaaehtoinen, partiolainen

Ilman luontoa ei ole mahdollista elää

On järkyttävä päätös tuhota Ilkon ainutlaatuinen luontoalue rakentamalla sinne kerrostaloja tai ylipäänsä mitään! Miten Tampereen seurakunnat voi olla noin rahanahne ja lyhytnäköinen?

Ilkon luontoalue on korvaamaton juuri sellaisena kuin se nyt on. Luontoa ei saa enää koskaan takaisin, kun se kerran on tuhottu.

Miten te Luojan luomat seurakunnan päättäjät ette ymmärrä, että me ihmiset olemme osa luontoa, eikä ilman luontoa ole mahdollista elää.

Nyky-Suomessa eikä koko nykymaailmassa ole varaa pilata luontoa enää aariakaan, vaan kaikin tavoin vaalia sitä, mikä vielä on jäljellä.

Marianne Ahola

Varpunen jouluaamuna – mitä jää huomaamatta?

OSTOSKESKUKSEN kaoottisuudessa soi laulu varpusta, pienestä ja vaatimattomasta linnusta, joka tuo viestin rakkaudesta ja toivosta. Laulun sävelissä on lämpöä ja lohtua – mutta tänään tuo pieni varpunen ei ole enää itsestäänselvyys.

Toisin kuin lapsuudessaani maalla varpusparvet lensivät pihapiirissä, ja nuo pienet sirkuttajat täyttivät pensaat. Suomessa varpunen on nykyään uhanalainen. Se, joka ennen oli jokaisen pihapiirin tuttu vieras, on kadonnut monilta kotikulmilta.

Miksi näin on käynyt? Varpunen ei ole vaatinut paljoa – vain murusen pöydältä, suojan ja rauhan. Mutta kun ympäristö muuttuu, kun kiire ja tehokkuus valtaavat tilan, pienet ja hiljaiset kärsivät ensimmäisinä.

Sama tapahtuu joulussamme. Markkinajoulu, mainosten ja ostoslistojen virta, peittää alleen sen, mikä on pientä ja arvokasta: hiljaisuuden, lähimmäisen, kiitollisuuden.

LAULUSSA VARPUNEN tuo viestin taivaan kodista. Ehkä tänään tuo viesti kuuluu näin: katso ympärillesi, älä unohda pieniä. Niitä, jotka eivät huuda ääneen, mutta tarvitsevat huomiota – niin luonnossa kuin ihmisissä. Varpusen suojelu on enemmän kuin lintujen pelastamista; se on kutsu elää toisin. Kutsu nähdä se, mikä ei kilpaile huomiosta, mutta kantaa todellista elämää.

Jeesus sanoo: ”Katsokaa taivaan lintuja: eivät ne kylvä eivätkä ne leikkaa, eivätkä kokoa varastoon, ja silti teidän taivaallinen Isänne ruokkii ne. Ettekö te ole paljon enemmän kuin ne?” (Matt. 6:26)

JOULUN SANOMA ei ole suurissa valoissa eikä täydellisissä paketeissa. Se on seimessä, hiljaisessa rakkaudessa, joka syntyy keskellä tavallisuutta. Kun suojelemme varpusta, suojelemme samalla kykyämme nähdä Jumalan lahjat siellä, missä ne ovat pienimmillään.

Kaiken keskellä saamme huokaista.

Herra, avaa silmämme näkemään se, mikä on pientä ja arvokasta. Anna meille rohkeutta hidastaa ja antaa tilaa rakkaudelle. Opetä meitä varjelemaan luomakuntaasi ja lähimmäisiämme, ettei kukaan jää huomaamatta. Aamen.

Kaija Karvala

Eteläisen seurakunnan kirkkoherra

Kuva: Tuula Vartiainen

Sattumuksia kirkon kulmilta

Kuva: Vapriikin kuva-arkisto/ E. M. Staf

Kynttilöiden kajoa Kalevankankaalla jouluna 1936

Valoa ”vainajain maalla”

Taas on koittanut se aika vuodesta, kun kaivattuja muistetaan viemällä kynttilöitä haudoille.

Kuvassa näin on tehty jouluna 1936, ja paikka on tietysti Kalevankangas.

Otos on yht’ aikaa synkkä ja valoisa, kaihoisa mutta toiveikas. Talven kylmyyden ohella se hohkaa lohdullista lämpöä.

Valoa kuvaan tuo ensinnäkin taivaan vaaleus. Voisiko korkeuksissa jopa leimuta revontulia? Ja ihan kuin siellä näkyisi tähtiäkin.

Kyynisempi toki sanoisi, että valotusta se vain on, ja naarmuja filmissä.

Miten vaan. Kirkkain kajo ja lempein lämpö tulevat joka tapauksessa ristien ja hautakivien juurilta, kynttilöistä, joilla rakkaille on tuotu valoa jouluyöksi.

Kuvaaja E. M. Staf on siis tallentanut pitkää perinnettä sellaisena kuin se 1930-luvulla ilmeni.

Paitsi että: asiaa tutkinut Pentti Lempiäinen kertoo, että ensimmäinen havainto joulun hautakynttilöistä on vasta vuodelta 1921, Helsingistä. Eli kuvaushetkestä vain viisitoista vuotta taaksepäin.

Ei traditio siis niin ikaikainen olekaan, vaan kuulemma yleistyi vasta toisen maailmansodan jälkeen.

Mutta kuten otos todistaa, Tampereella oltiin tässä (kin) aikaisia omaksujia.

Itse asiassa Voitto Silfverhuthin mukaan Kalevankankaalle tuotiin kynttilöitä jo 1920-luvulla.

Varhaisin tiedetty tulenkantaja oli Haarlan paperitehtaan konttoripäällikkö-kirjanpitäjä

Frans Oskar Koponen, joka jouluaattoisin vei elävän liekin syksyllä 1923 kuolleen puolisonsa haudalle.

Onpa ollut vaikuttava ele: keskitalvenpimeä hautausmaa ja ainokainen liekki lepattamassa, kuin joulun tähti yössä.

Ja siitä se sitten lähti.

Reilu vuosikymmen myöhemmin *Aamulehti* saattoi jo kertoa, kuinka ”kymmenettuhannet palavat kynttilät haudoilla loihtivat vainajain maan jouluyönä näyksi, jolla ei ole mitään vertauskohtaa”.

Vuoden 1936 pyhiä raportoiva juttu myös vahvistaa käsityksen, että tamperelaiset olivat edelläkävijöitä. Sen mukaan aatto oli toisaallakin maassa jo ”alettu omistaa yhä enemmän vainajille”, mutta juuri Tampereella tapa on ”omaksuttu aivan erikoisen laajalti ja yleisesti”.

Kun tieto kontekstista lisääntyy, kuva muuttaa merkitystään: Staf ei ikuistanutkaan vanhaa tapaa, vaan paikallisen poikkeuksellisuuden.

Ja koska käytäntö oli uusi, kehittämisen varaakin löytyi. Tuona jouluna nimittäin voimakas tuuli pääsi puhaltamaan hautausmaan uudelle puolelle niin, että tulia oli sytyteltävä moneen otteeseen uudestaan.

Nykymallinen, umpinainen hautakynttilä taitaa siis olla vähän myöhäisempi innovaatio.

Mikko Pollari

Lähteet: *Aamulehti* 28.12.1936; Lempiäinen, Pentti: *Pyhät ajat* (Kirjapaja 2008); Silfverhuth, Voitto: *Kalevankangas* (Tampereen ev.lut. seurakunnat 1993)

Kuva: Tuula Vartiainen

Joulurauhan julistavat Tampereen pormestari Ilmari Nurminen ja tuomiorovasti Olli-Pekka Silfverhuth.

Joulurauha julistetaan Tampereelle jouluaattona

Joulurauha julistetaan Tampereelle jouluaattona 24. joulukuuta keskipäivällä. Joulurauhan julistaa Tampereen pormestari Ilmari Nurminen, ja joulusiunauksen lukee tuomiorovasti **Olli-Pekka Silfverhuth**.

Musiikista vastaavat trumpettisti Frans Kujanpää ja Wivi Lönnin koulun 5B-musiikkiluokkalaiset.

– Hienoa, että tämä tärkeä perinne jatkuu. Juuri tässä ajassa ajatus joulurauhasta tuntuu erityisen merkitykselliseltä, miettii tuomiorovasti Silfverhuth.

– Joulun lapsi toi aikanaan toivon ja valon levottomaan maailmaan. Tätä odotamme joululta tänäkin vuonna, lisää hän.

Joulurauhanjulistus tallennetaan tuttuun tapaan yllättävässä tamperelaisessa kohteessa, ja taltiointi lähetetään Aamulehden verkkosivulla jouluaattona kello 12.

Tallenteen voi katsoa haluamanaan ajankohtana, ja se näkyy kaikille lukijoille.

Turva lahjoittaa 21 000 euroa Mummon Kammarille

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva lahjoittaa 21 000 euroa Tampereen seurakuntien Mummon Kammarille. Summalta palkataan nuoria vanhusten ulkoilu- ja asiointiavuksi. Lahjoituksen ansiosta on mahdollista palkata kuusi kausityöntekijää kahden kuukauden työsuhteeseen.

– Olemme valtavan kiitollisia tästä lahjoituksesta, jonka avulla voimme tarjota tamperelaisille vanhuksille apua ja nuorille kausityöpaikkoja. Nuoren vierailut mahdollistavat ikäihmiselle ulkoilun ja lievittävät yksinäisyyden kokemuksia, sanoo Mummon Kammarin toiminnanjohtaja **Maarit Saarela**.

Turva jakaa vastuullisuuslahjoituksena yhteensä 100 000 euroa neljälle toimijalle, jotka kaikki tekevät työtä yksinäisyyden vähentämiseksi. Muut lahjoituksen saajat ovat Ehkäisevä päihdetyö EHYT -yhdistys, Mannerheimin Lastensuojeluliitto ja Sekasin-chat.

Toisenlainen lahja ilahduttaa monia ihmisiä lähellä ja kaukana

Mitpä jos tänä jouluna hankittaisiinkin lahjoja, jotka tekevät hyvää? Kirkon Ulkomaanavun Toisenlainen Lahja on aineeton lahja, joka tuo iloa lahjan saajalle – ja samalla tukee perheitä maailman köyhimmissä maissa.

Yli 40 vaihtoehdosta voi valita lahjan, joka edistää koulutusta, toimeentuloa ja tasa-arvoa.

Lisätietoja: toisenlainenlahja

Kuva: Hanna Koivumäki

Suomen itsenäisyyspäivän seremonia Kalevankankaan sankarihautausmaan sankariristillä alkaa kello 11.

Itsenäisyyspäivää vietetään Tampereella monin juhlallisuuksin

SUOMEN 108. ITSENÄISYYSPÄIVÄÄ

lauantaina 6. joulukuuta vietetään Tampereella taas monin juhlallisuuksin. Mukana on runsas joukko tamperelaisia veteraani-, maanpuolustus- ja kansalaisjärjestöjä, seurakuntia, oppilaitoksia sekä korkeakouluyhteisö.

Lippulinna Talvisodan Henki järjestäytyy kello 9.45 muistomerkillä Emil Aaltosen puistossa. Lipputervehdyksen, seppeleenlaskun ja *Sillanpään marssilaulun* jälkeen Lippulinna marssii reittiä Tammelan puistokatu – Yliopistonkatu – Kalevantie – Kalevankankaan hautausmaan pääportti.

Seremonia Kalevankankaan sankarihautausmaan sankariristillä alkaa kello 11. Juhlapuheen pitää Tampereen pormestari Ilmari Nurminen, ja rukouksen lausuu Tampereen ruotsalaisen seurakunnan kirkkoherra Janne Heikkilä.

Musiikista vastaavat Hämeen soittokunta, mieskuoro Laulajat ja mieskuoro Kelot. Yleisö voi yhtyä yhteisvirteen 584: *Siunaa ja var-*

jele meitä, josta lauletaan säkeistöt 1–3.

Seremonian lopuksi lasketaan seppele sankarihautoille ja lähetetään seppelepartiot muistomerkeille.

Lippulinna ohimarssin vastaanotto on kello 11.35–11.45 Kalevan lukion kohdalla Kalevan puistotiellä.

Itsenäisyyspäivän sanajumalanpalvelus alkaa kello 12 Kalevan kirkossa. Messun toimittaa kirkkoherra Janne Heikkilä, ja musiikista vastaavat kanttori Pirjo Mäntyvaara ja urkuri Esa Toivola. Kolehiti kannetaan Tammenlehvän Perinneliiton hyväksi, ja kerääjinä toimii joukko partiolaisia.

Myös Aitolahden, Messukylän, Teiskon ja Lamminpään hautausmailla lasketaan seppeleet sankarihautoille jumalanpalveluksen jälkeen.

Itsenäisyyspäivän Tampereen-tapahtumien järjestelyistä vastaa Tampereen Kansalaisjuhlatoimikunta, joka toivoo tapahtumiin runsaasti yleisöä.

Valitseminen oli lahja

VANHEMPANI olivat mielestäni viisaita, kun he pitkän sukutradition katkettua päättivät viettää kaikki joulunsa jotenkin eri tavoilla. Muistellemme lapsuuteni suurta sukujoulua edelleen lämmöllä.

Meille tuli kuitenkin tavaksi kokeilla jouluisin eri ruokia ja kutsua eri vieraita. Jouluja on vietetty yhdessä suvun eri kodeissa tai yhtä lailla erillään eri puolilla Suomea. Niitä on juhlittu ystävien kesken, työvuorossa, vapaaehtoistoissa tai ulkomailla.

NUORENA AIKUISENA halusin viettää yhden jouluaaton yksinäni. Tiedostin, ettei itse valittu yksin oleminen ole yksinäisyyttä. Useimmille osuu elämässään

kohdalle sellainenkin yksin vietetty joulu, jota ei ole voinut tai halunnut valita.

Ajattelin, että rakennan itse päätetystä ja yksin vietetystä jouluaatosta sellaisen, jota on kiva muistella jälkeenpäin. Ehkä silloin ei jännitä toistaa joulua yksin uudestaan, jos sellainen myöhemmin vastaan tulee.

Olen edelleen iloinen siitä, että sain rauhassa valita jouluni kenenkään hokuttelematta minkään perinteen pariin. Sitä joulua muistelen nimittäin usein.

Olin iloinen joulun pakottomuudesta.

MUISTAN LAITTANEENI ruokaa seuraavia päiviä varten. Muistan kävelleeni lumisateessa vieraalla kirkkomaalla. Muistan katsoneeni jouluelokuvan ja uutiset. Muistan kuunnelleeni radiota, kun söin joulupuuron.

Muistan kyllä, että liikutuin, kun puhuin perheenjäsenten kanssa puhelimesta ja tuli ikävä. Muistan senkin, että pitkästyin moneen kertaan ja taisin katuakin, mutta en sitten kuitenkaan saanut lähdettyä minnekään, mihin olin ajatellut ehkä ehtiä.

Ajattelen edelleen, että yksin vietetyn joulun valitseminen oli lahja, jonka myös läheisiltäni sain. Olin iloinen joulun pakottomuudesta. Vaikka vietin päivän yksin, tuntui joululta. Mukanani kulkivat koko ajan, entistä syvempänä kokemuksena kaikki rakkaat, ja ne parhaat muistot.

Kirjoittaja on professori ja Tampereen Työväen Teatterin dramaturgi.

Kuva: Hannu Jukola

12. vuosikerta

Kustantaja / julkaisija: Tampereen ev. lut. seurakunnat

Toimitus:

päätoimittaja Kirsi Airikka, 050 381 0970
toimitussihteeri Asta Kettunen, 050 438 2716

s-posti: toimitus@siltalehti.fi ja etunimi.sukunimi@evl.fi

Osoite: Seurakuntien talo, Näsilinnankatu 26, PL 226, 33101 Tampere

Kaupalliset ilmoitukset:

Mediamyynti Sacrum-Kotimaa Oy
Juha Kurvinen p. 040 665 5983
Kati Kinnunen p. 044 491 3199
s-posti:
etunimi.sukunimi@kotimaa.fi

Jakelu: Tampereelainen

Jakelupalaute: jakelupalaute.fi/
silta tai Suomen Suoramainonta
Tampere, 040 085 9766

Tilaukset:

sari.laakso@evl.fi, 03 219 0111

Taitto: Timo Saarinen / pelagus.fi

Painosmäärä: 90 000 kpl

Paino: Sanoma Manu, Tampere

ISSN 2342-0979 (painettu)

ISSN 2342-0987 (verkkojulkaisu)

Seuraavat lehdet ilmestyvät: **7.1.2026**, aineisto 10.12.2025, **4.2.2026**, aineisto 14.1.2026

Kuva: Tuula Vartiainen

Valerie Kalves, Kati Eloranta ja John Hopkins iloitsevat siitä, että englanninkielinen Christmas Carols tuo Tampereen monikulttuurisen yhteisön jälleen yhteen.

Christmas Carols vie kohti joulua – englanniksi

Joululaulut kuuluvat jouluun yli kielirajojen. Sen vahvistaa suosittu joululaulutilaisuus Christmas Carols Service, jota on järjestetty puolen vuosisadan verran, ja jossa jouluun laskeudutaan englanniksi laulaen ja pyhin englanninkielisin sanoin.

– On tärkeää tarjota tällainen mahdollisuus englantia äidinkielenään tai toisena kielenä puhuville tamperelaisille, tähdentää kansainvälistä ja monikulttuurista työtä Tampereen seurakunnissa tekevä pastori **Kati Eloranta**.

– Christmas Carols sai alkunsa, kun päätimme lähteä joulun alla laulamaan englantilaisia joululauluja Sammonkadun kerrostaloissa asuville, kertoo **Valerie Kalves**.

Lukuisina joulunaluksina tilaisuus on ollut Vanhassa kirkossa, ja sitä ennen pitkään Tuomiokirkossa. Tuomiokirkon taide sai aikanaan joitakuita kullattuihin kirkkoihin tottuneita osallistujia kohottelemaan kulumiaan. Vanhaan kirkkoon siirryttiin parikymmentä vuotta sitten kuitenkin Tuomiokirkon remontin takia.

Tänä jouluna Christmas Carolsilla on juhluvuosi. Sen kunniaksi laulut lauletaan Tuomiokirkossa 10. joulukuuta.

– Tapahtumalla on pitkä perinne Tampereella. Se on kutsunut yli 50

vuoden ajan ihmisiä yhteen laulamaan englanninkielisiä joululauluja ja hiljentymään joulun sanoman äärelle, sanoo Eloranta.

Monet tykkäävät laulaa englanninkielisiä joululauluja, vaikka kotikieli olisi jokin muu. Tilaisuus onkin kiinnostanut esimerkiksi ulkomaalaisia opiskelijoita. Se on avoin kaikille.

– Jopa monet turistit löytävät paikalle, sanoo alkumetreiltä osallistunut **John Hopkins**.

Yhteislaulu olennaisinta

Christmas Carolsin merkitys kansainvälisten yhteisöjen jäsenille on tärkeä, koska useille se on traditio. John Hopkins ja Valerie Kalves kertovat, että tilaisuus on heille ja heidän perheilleen perinne, josta joulun odotus alkaa.

Joka vuosi kokonaan englanniksi laulettu ja puhuttu ohjelma alkaa virrellä *O Come, O Come, Immanuel* (Oi saavu jo Immanuel). Tänä vuonna kuullaan myös muun muassa vuonna 1848 kirjoitettu *Once in Royal David's City* sekä *Have Yourself a Merry Little Christmas*.

Yhteislaulut vuorottelevat raamatunlukukappaleiden kanssa. Lukijat ovat Tampereen Finnish-British Society -yhteisöstä ja anglikaaniseurakunta ICCK:sta, The International Congregation of Christ the Kingistä.

– Lukukappaleet kertovat adventin

Joululaulut

Messu-yhteisöstä on löytynyt elinikäisiä ystäviä.

matkasta kohti joulua, Jeesuksen syntymäjuhlaa, sanoo Eloranta.

Laulaminen on silti pääosassa.

– Juhlavuonnakin keskitytään ennen kaikkea olennaiseen eli yhdessä laulamiseen, hän lisää.

Elorannan lisäksi tilaisuuden puhujina kuullaan Risto Korhosta ja John Millsiä. Musiikista vastaavat Tampereen Medisiinariorkesteri Sivuääni Antti Nissilän johdolla, ICCK:n lapsikuoro sekä kanttorit Anna Arola ja Petra Perttula. John Hopkins on mukana bändissä. Hän kertoo kasvaneensa musikaalisessa perheessä.

– Isä johti kuoroja kirkossamme ja minä soitan trumpettia Sivuäänessä. Edustan potilasta lääkäreiden orkesterissa, hän virnistää.

Messuyhteisöstä on löytynyt elinikäisiä ystäviä.

– Ensin yhteisössä oli enimmäkseen brittejä, tosin minä olen amerikkalainen, hän naurahtaa. Hopkins ja Kalves uskovat, että samanhenkisten ja -kielisten kanssa oleminen auttaa sopeutumaan uuteen kotipaikkaan.

– Meille sopeutuminen oli helpompaa 1970-luvulla, koska ihmiset halusivat puhua englantilaisten kanssa, hymyilee Kalves.

Elisa af Hällström

Christmas Carols 10.12. kello 19
Tuomiokirkossa

Varttuneita Naisia näyttelevät muiden muassa Mummon Kammarin vapaaehtoisin kuuluva Marita Stenbäck (vas.) sekä Satu Ristola, Vuokko Hakulinen ja Lahja Leppäkorpi.

Hurmaavat ladyt joutuvat huijauksen kohteiksi

Miltä tuntuu olla vanha ja yksinäinen, jopa hyljeksitty? Olisiko ihan oikein tapaa sellainen henkilö – ja tekisikö silloin oikeastaan kohteelleen palveluksen?

Muun muassa tällaisia ajatuksia pohditaan Tampereen Teatterin *Sarjahurmaajat*-näytelmässä, jonka esitykset alkoivat täytyä vauhdilla. Vaikka hulluuden ja nerouden raja välillä häilyy, inhimillisyyden pilkahduksiakin tarinassa on.

Vuonna 2011 kantaesitetty *Ladykillers* on brittiläinen mustan komedian klassikko, joka perustuu William Rosen 1950-luvun elokuvaan. Rikoksen ympärille rakentuvassa komediassa törmäävät ahneus ja oikeudentunto.

Hyvä tunnelma

Näytelmäporukassa on mukana myös Mummon Kammarin vapaaehtoisia, jotka ovat osa ”Vapaa-
muotoisen Varttuneiden Naisten Seuraa”.

Heidi Arraste ja **Marita Stenbäck** päätyivät joukkoon Kammarin Ikinuoret-harrastajaryhmän kautta. Se vierailee tuomassa vaihtelua vanhusten arkeen muun muassa hoitokodeissa.

Tampereen Teatteri on ottanut avustajansa hyvin vastaan.

– Lämpöissäkin on ollut hyvä tunnelma, Arraste kehuu.

Nuorena Arraste esiintyi kesä- ja nuorisoteatte-

Teatteri

reissa Lahdessa. Teatterikärpänen on nyt puraissut uudelleen Arrastetta, joka mielellään avustaisi esityksissä vastaisuudessa. Hän kannustaa muitakin iän karttuessa keskittymään entistä enemmän siihen, mistä itse pitää.

– Vaikka en olisi näyttämölläkään, niin voisin hyvin olla menossa mukana.

Marita Stenbäck sanoo kokemuksen olevan jännittävä.

– Onhan se ihan eri asia esiintyä harrastajaporukassa kuin ammattilaisten joukossa. Mutta hyvin meidät on otettu vastaan, ikään kuin oltaisiin oltu mukana porukassa aina.

Stenbäck käy myös kutomassa Kammarilla ja toimii asiointiapuna. Hän oli monet vuodet mukana Teatteri Tapiossa, ja vapaaehtoisena Tampereen Teatterin Naisyhdistyksessä, josta talo oli jo tuttu. Teatterin satavuotis- ja naisyhdistyksen 50-vuotisjuhlien *Kahdeksan naista* -esityksessä hän toimi ohjaajan assistenttina ja kuiskaajana.

Vuokko Hakulinen tekee Mummon Kammarilla käsitöitä. Muut taiteellisen kipinän esityksessä saaneet ovat Maarit Ketola, Lahja Leppäkorpi, Satu Ristola ja Eira Salo.

Kammarin porukkaa toimii myös Tampereen Työväen Teatterin suuren salin näytöksissä avustajina muun muassa heille, jotka tulevat teatteriin apuvälineen kanssa.

Asta Kettunen

Näsin-kalliolla ilahduttaa Joulukuusipuisto, joka on osa Tampereen valoviikkoja.

Tunnelmointia Palatsin joulussa ja Joulukuusipuistossa

Museo Milavidan Palatsin joulu -näyttelyssä ja opastetuilla kierroksilla voi tutustua 1800-luvun varakkaiden perheiden jouluruokiin ja -koristeisiin sekä lahjoihin ja pyhien viettoon 11.1.2026 saakka.

Talvista tunnelmaa voi aistia myös palatsin pihalla, sillä Tallipihan ja Milavidan välinen puistotie saa nostalgisen kaunistuksen.

Joukko metsän eläinasukkaita on saapunut viettämään eläinten joulua Joulukuusipuistoon.

Svengaavaa joulua -konsertissa 7. 12. kello 15 musisoi Tamjazz-yhdistyksen Garden Street Trio. Siisään pääsee museolipulla.

Konsertissa 21.12. kello 15 kitaristi Marko Aho ja pianisti Pascal Schweren esittävät jazztahtavia joulusäveliä sekä muita tunnelmaan sopivia jazz-teoksia. Konsertin tarjoaa Tampereen saksalainen kulttuurikeskus, ja sinne on vapaa pääsy.

Joulumyyjäisissä 14.12. voi tehdä löytöjä pukinkonttiin. Elävien kuvien Milavidassa tunnelmoidaan keskiviikkoisin joululeffojen parissa 17.12. saakka.

Kulttuuriyhdistys Reliikki järjestää Näsinpuistossa 20.12. Neljä yötä jouluun -enkelitapahtuman, jossa voi kohdata enkeleitä Milavidan ympäristössä ja Laululavalla.

Ohjelma: museomilavida.fi

Orlando kertoo ympäristösurusta

Tampereen Teatteri, Pirkanmaan Tanssin Keskus ja Teatteri NEO (Setlementti Tampere) yhdistävät voimansa ja valmistavat sanoitetun tanssiesityksen *Orlando, oodi luonnolle*.

Ympäristötunteita käsittelevä teos saa kantaesityksensä 12. joulukuuta Tampereen Teatterin Frencell-näyttämöllä. Esityksiä on kahdeksan, ja niissä huomioidaan myös näkövammaiset katsojat.

Teos inspiroituu luonnosta ja vuodenaajoista, Virginia Woolfin *Orlando*-romaanista sekä tämänhetkisen ekokriisin aiheuttamasta surusta ja muista tunteista.

Orlando 1+2 on monivuotinen hanke, jonka toinen osa toteutetaan kaudella 2026–2027. Teospari syntyy kehitysvammaisten ja ei-kehitysvammaisten taiteilijoiden yhdenvertaisesta työskentelystä sekä taiteilijuuden moninaistamisesta.

Konsertteja sivuilla B 9–11

Silta 12/2025 A 19

Näyttelijä Krista Kosonen luki Vanhan testamentin Ensimmäisen Mooseksen kirjan ja Jobin kirjan ääniraamatuksi.

Näyttelijä antoi äänensä Jeesukselle ja Jumalalle

Aluksi Jumala loi taivaan ja maan. Näin kuuluvat ensimmäiset sanat Raamatusta uuden, Suomen Piplia-seuran julkaiseman suomennoksen mukaan.

Sanat lausuu tummasävyinen, rauhallinen ääni, joka on tuttu elokuvista. Näyttelijä **Krista Kosonen** luki Vanhan testamentin Ensimmäisen Mooseksen kirjan ja Jobin kirjan ääniraamatuksi.

Hän on aiemmin lukenut ääniraamatuksi myös Uuden testamentin UT2020-suomennoksen ja Psalmi 2024.

– Joitakin kohtia lukiessa tuntuu kuin koko maailmankaikkeus avautuisi silmien eteen. Tämä on hienoa ja nautinnollista tekstiä, Kosonen kertoo.

Kososen mukaan Raamatun tekstit poikkeavat kaikesta muusta, mitä hän on urallaan lukenut. Hän on saanut jo paljon myönteistä palautetta tästä työstä. Jobin kirjan lukeminen ei ollut helpoin työtehtävä.

– Siinä on hurjasti tuskaa ja kärsimystä. Jobin mukana joutuu melkein itsekkin kärsimään, ja samalla miettii, mitä usko kestää, ja mitä se palkitsee.

Jobin kirja ei Kososen mukaan anna yksiselitteistä vastausta kärsimyksen kysymykseen, mikä jättää lukijalle paljon ajateltavaa. Se sisältää myös Jumalan suoraa puhetta ihmiselle. Kosonen on siis antanut äänensä sekä Jeesukselle että itse Jumalalle.

– Jumalan ääni! Hieno mahdollisuus näyttelijälle, Kosonen naurahtaa.

Mooseksen kirjan alkusanoja lukiessaan Kosonen pysähtyy kielen runollisuuteen.

– Onhan tämä aivan mahtavaa. Lyhyesti ja ytimekkäästi kuvattu maailman alku – ja samalla valtavien kaunista runoutta.

Luomiskertomuksen yhteydessä näyttelijä kertoo miettineensä, kuinka ihminen jo varhain tarinassa näyttäytyy erehtyvänä.

– Jumala pettyy ihmiseen aika nopeasti. Kosonen kuuli lapsuudessaan usein raamatun-

lukua ääneen. Hänen isänsä oli pastori, ja mieleen jäi rauhallinen, tulkinnaton lukutapa. Sama tyyli on seurannut myös studioon. Kosonen ei pyri eläytyvään dramatisointiin, vaan antaa tekstin puhua puolestaan.

– Raamatun kieli on itsessään vahvaa. Siinä on oma rytminsä ja meditatiivinen rauhansa.

Raamattua voi lukea niin uskonelämään liittyvänä voimanlähteenä kuin yleissivistävänä ja kauno-kirjallisenä kokemuksena.

– Nämä kertomukset ovat todella jännittäviä. Hurjakin! Samalla ne avaavat historiaa ja kulttuuri-sia viittauksia, jotka ovat kaikkialla ympärillämme.

Kosonen toivoo, että tekstit tavoittavat mahdollisimman monia.

– Toivon, että myös he, joille Raamattu ei ole tuttu, voisivat löytää näiden äänikirjojen kautta jotakin uutta: rauhaa, lohtua tai suuria tarinoita.

Hanna Paavilainen

Äänikirjat: raamattu.fi ja Piplia-sovellus

Kuva: Hanna Paavilainen / Suomen Piplia-seura

AnsSilta | Anssi Rauhala

